

Effektrapport 2024 – IM, Individuell Människohjälp

Vad arbetar vi för?

Vilken förändring strävar vi efter?

IM arbetar för en mer rättvis och medmänsklig värld där människor i utsatta positioner kan organisera sig, stärka sin egen makt och påverka de beslut som formar deras liv. Målet är att rättighetsbärare ska kunna leda kollektiva handlingar som skapar social, ekonomisk och demokratisk rättvisa. Arbetet handlar om att förändra maktrelationer, utmana diskriminerande strukturer och stärka människors möjlighet att försörja sig och påverka samhällsprocesser.

Målgruppen och deras roll i förändringen

Målgruppen är rättighetsbärare som lever i fattigdom, diskriminering eller i samhällen där demokratiska utrymmen krymper. Det inkluderar kvinnor, ungdomar, personer med funktionsvariationer, ursprungsbefolkningar och andra marginaliserade grupper. Deras roll är central. De är inte mottagare av bistånd, utan aktörer som organiserar sig, formulerar krav, granskar makthavare och leder eget utvecklingsarbete. IM:s roll är att stärka lokala organisationer som möjliggör denna organisering.

Vad har vi gjort? Insatser och genomförande

1. Stöd till organisering och lokala grupper

Partners har etablerat och stärkt grupper av kvinnor, ungdomar, jordbrukare och rättighetsbärare i olika samhällen. Insatserna inkluderar utbildningar i rättigheter, grupporganisering, strategisk planering, mötesfacilitering och att skapa trygga rum där människor kan organisera sig. Grupperna har fått verktyg för att ta gemensamma initiativ, föra dialog med lokala myndigheter, identifiera problem och driva förändring.

2. Ekonomisk egenmakt

IM har stött kvinnokooprativ, kreditgrupper, gröna småföretag och klimatsmart jordbruk. Detta har omfattat affärsutbildningar, finansiell rådgivning, tillgång till mark, tekniskt stöd, mentorskap och små lån med låg ränta. Ekonomiska insatser har kombinerats med organisering, så att ekonomisk självständighet kopplas till ökad förmåga att påverka lokala beslut.

3. Påverkansarbete och samhällspåverkan

Partners har utbildat grupper i hur de kan föra strukturerad dialog med beslutsfattare och myndigheter. Grupper har tagit fram krav, skrivit gemensamma brev, dokumenterat missförhållanden, drivit kampanjer, genomfört demonstrationer och deltagit i offentliga möten. Påverkansarbetet har ofta skett genom nätverk och koalitioner mellan flera organisationer.

4. Stärkande av civilsamhället

IM har stött partners i att förbättra styrning, interna rutiner, strategier, budgetprocesser, policies och governance. Organisationer har utvecklat riskhantering, konfliktsensitivitet, antikorrupsionsrutiner och strukturer för att ta in och agera på feedback. Flera partners har stärkt sin roll som ledande aktörer i lokala civilsamhällesekosystem.

5. Progress Trackern – IM:s kärnverktyg för resultat

2024 var första året Progress Trackern användes fullt ut. Över 1 200 berättelser samlades in från rättighetsbärare, partners och IM-personal. Varje berättelse beskriver en konkret händelse, och den som lämnar in den bedömer själv vilken typ av förändring den representerar. Detta ger både kvantitativa mönster och berättelser som visar hur förändringar uppstår i praktiken.

Vad har det skett för förändring? Utfall

1. Kollektiva handlingar har lett till konkreta förbättringar

Indien: En grupp kvinnor stoppade illegal alkoholförsäljning. De organiserade sig, dokumenterade problemen och låg på lokala myndigheter tills försäljningen stängdes. Resultatet blev minskat våld i hemmet och ökad trygghet i byn.

Nepal: Ungdomar dokumenterade dammföroreningar från en cementfabrik. Materialet presenterades för kommunen som genomförde inspektioner och ställde krav på fabriken.

Palestina: Ett ungdomskooperativ inom ekologiskt jordbruk lyckades förhandla fram tillgång till mark, stängsel, traktor och träd. Detta har lett till tryggad lokal livsmedelsproduktion och inkomster.

Centralamerika: Ursprungsfolkskvinnor och ungdomar har organiserat kampanjer mot diskriminering, miljöförstöring, och inskränkningar i SRHR. Grupper har lyft frågor i demonstrationer, på sociala medier och i dialog med myndigheter.

2. Förbättrad ekonomisk självständighet

Centralamerika: Kreditgrupper för kvinnor och personer med funktionsvariationer har lett till att verksamheter inom sömnad, hantverk, jordbruk och service startats. Inkomsterna, ofta 40–150 USD per månad, har förbättrat hushållens trygghet och kvinnors inflytande.

Ukraina: 17 kvinnor startade småföretag inom matproduktion, hantverk och service. Förutom ekonomisk trygghet skapade detta sociala nätverk under kriget.

Södra Afrika: Biodling, svampodling, biogas, solenergi och ekologiskt jordbruk har gett hushåll lägre kostnader och mer stabil produktion i ett tuffare klimat.

3. Ökat deltagande i beslutsprocesser

Nepal: Kvinnogrupper har fått igenom förslag i kommunala utvecklingsplaner, bland annat förbättrad belysning, tryggare vägar och åtgärder för kvinnliga arbetare.

Guatemala: Över 80 kvinnogrupper inom Tz'ununijá'-nätverket lyfte diskriminering inom hälso- och rättssystem, vilket lett till att deras krav lyfts i internationella processer.

Moldavien: Ungdomsgrupper har drivit på kommuner att införa lokala klimatinitiativ efter utbildningar och organisering.

4. Stärkt organisationskapacitet hos partners

Partners har förbättrat styrning, strategier, rutiner och administrativ kapacitet. Många har utvecklat mekanismer för att samla in feedback från rättighetsbärare och göra programjusteringar. Flera organisationer har börjat samarbeta mer i nätverk och koalitioner, vilket ger större genomslag.

Hur vet vi att förändringarna är relevanta?

Progress Trackern bygger på berättelser från dem som själva deltar i verksamheten och som direkt påverkas av den. Eftersom rättighetsbärare och partners själva beskriver vad som förändrats, och bedömer betydelsen av detta, är relevansen tydligt förankrad i målgruppens perspektiv.

Hur har vi bidragit till förändringen? Effekt

IM:s bidrag består av långsiktigt ekonomiskt stöd, metodstöd inom organisering och rättighetsbaserat arbete, analysverktyg, nätverksstöd och flexibilitet i finansiering. Genom att stärka partners kapacitet och skapa utrymme för lokala grupper att agera har IM möjliggjort de kollektiva handlingarna som syns i resultaten.

Tecken på hållbarhet

Kvinnokooperativ, ungdomsgrupper och nätverk fortsätter driva arbete oberoende av IM:s direkta närvaro. Policyer, lokala strategier och lagförslag som tagits fram med civilsamhället ligger kvar över tid. Partners har stärkt sina interna system på sätt som ger långsiktig stabilitet.

Hur vet vi att vi gör rätt saker? Uppföljning och lärande

IM följer upp resultat genom Progress Trackern, partnersamtal, regionala analyser, riskbedömningar och verktyg som AdaptaMeter. Lärdomar används för att förbättra planering, finansiella processer, partnerurval och stöd till organisering.

Vad har vi lärt oss?

Det som fungerat

Organisering leder till konkreta och betydande resultat. Flexibla partnerskap fungerar även i krissituationer. Progress Trackern ger tillförlitliga beslutsunderlag. Regionala nätverk ger

större genomslag än enskilda aktörer. Kombinationen av ekonomisk och social organisering är särskilt effektiv.

Det som kan förbättras

Partners behöver mer stöd för att bli adaptiva i praktiken. Underrepresenterade grupper behöver stärkt deltagande. Finansieringsprocesser behöver bli mer förutsägbara för att undvika lokala avbrott. Fler partners behöver flytta fokus från individinsatser till gruppbaserad organisering.